

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Veepoliitika raamdirektiivi, põhjaveedirektiivi, keskkonnakvaliteedi standardite direktiivi ja üleujutuste direktiivi toimivuskontroll“

(2020/C 324/05)

Raportöör: Kujawy-Pomorze vojevoodkonna vanem Piotr CAŁBECKI (EPP/PL)
Viitedokumendid: SEC(2019) 438
SWD(2019) 439
SWD(2019) 440

POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

A. Sissejuhatavad märkused

1. peab tervitatavaks veepoliitika raamdirektiivi ja üleujutuste direktiivi toimivuskontrolli õigeaegset elluviimist kooskõlas veepoliitika raamdirektiivi artikli 19 lõikega 2, kus sätestatakse et „[k]omisjon vaatab käesoleva direktiivi üle hiljemalt 19 aastat pärast selle jõustumist ning esitab vajalikud muudatusettepanekud“;
2. märgib, et vesi on kõige olulisem ühine hüve ning piiratud ressurss, mida tuleb kaitsta ja kasutada säästvalt nii kvaliteedi kui ka kvantiteedi suhtes. Selle kaitse ja majandamine ületab piirkondlikke ja riigipiire, arvestades et 60 % ELi vesikondadest ulatub ühe liikmesriigi territooriumist kaugemale;
3. juhib tähelepanu sellele, et veest sõltuvad ELi sektorid toodavad aastas 3,4 triljonit eurot, mis moodustab 26 % ELi aastasest kogulisandväärtusest, ning annavad tööd ligikaudu 44 miljonile inimesele. Komitee märgib samal ajal murega, et hinnanguliselt on ainult 40 % Euroopa pinnaveest heas ökoloogilises seisundis ja ainult 38 % heas keemilises seisundis ⁽¹⁾;
4. nõuab COVID-19 pandeemiat arvesse võttes reovee paremat steriliseerimist, suuremaid uuringuid reovee (käimlareovee ja musta vee) parema säilitamise kohta ning looduspõhiste lahenduste laialdasemat kasutuselevõttu, et kõrvaldada kõik epidemioloogilised ohud vee kvaliteedile;
5. rõhutab, et vesi on keskkonna ja inimkonna eksistentsi hädavajalik osa. Liikmesriikide kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on keskne roll nii järelevalves kui ka ennetus- ja parandusmeetmete võtmises, et saavutada ja tagada vee hea kvaliteet. Linnad ja piirkonnad on vee ja kanalisatsiooni üldise kättesaadavuse kui põhiõiguse tagamisel eestvedajad. On oluline tegeleda puuduliku oskusteabe, liigse bürokraatia ja mitmetasandilise lähenemisviisi puudumisega, millel on negatiivne mõju tõhususele ning mis võib muuta võimatuks heade tavade kasutamise kohalikul ja piirkondlikul tasandil;
6. juhib tähelepanu vee tähtsusele nende Euroopa kodanike jaoks, kes otsustasid pühendada ühe esimestest Euroopa kodanikualgatusest ELi veepoliitikaga seotud probleemide lahendamisele. See toimivuskontroll tuleneb ka komisjoni kohustustest seoses Euroopa kodanikualgatusega „Right2Water“, ⁽²⁾ mille eesmärk on parandada veele ja kanalisatsioonile juurdepääsu;

⁽¹⁾ Euroopa Keskkonnaagentuuri aruanne nr 7/2018, lk 6.

⁽²⁾ https://europa.eu/citizens-initiative/water-and-sanitation-are-human-right-water-public-good-not-commodity_et.

B. Toimivuskontrolli järeldused

7. võtab teadmiseks toimivuskontrolli järeldused, et direktiivid täidavad enamasti oma eesmärgi ja et neid on võimalik teataval määral täiustada. Direktiivide tulemusena on paranenud veekogude kaitse ja ülejutusriskide juhtimine. Asjaolu, et veepoliitika raamdirektiivi eesmärgid ei ole veel täielikult saavutatud, on peamiselt tingitud pigem ebapiisavast rahastamisest, aeglasest rakendamisest ja keskkonnanäesmärkide vähesest integreerimisest valdkondlikku poliitikasse kui mis tahes puudustest õigusaktides;

8. märgib, et toimivuskontrolli käigus tehti kindlaks, et kemikaalide valdkonda on võimalik parandada ja saavutada selles paremaid tulemusi. Kuigi leidub tõendeid selle kohta, et veepoliitika raamdirektiivi, keskkonnakvaliteedi standardite direktiivi ja põhjaveedirektiivi abil on keemiline reostus ELi vetes vähenenud, juhitakse analüüsis tähelepanu kolmele valdkonnale, kus praegune õigusraamistik ei ole optimaalne: riiklikud erinevused (kohalike saasteainete loeteludes) ja maksimaalsed piirväärtused; prioriteetsete ainete loetelud (aeganõudev protsess); ning asjaolu, et keskkonnakvaliteedi standardite direktiivis ja põhjaveedirektiivis hinnatakse inimestele ja keskkonnale avalduvat ohtu peamiselt üksikute ainete alusel, jättes kõrvale segude kombineeritud mõju, ja käsitletakse seetõttu vaid väikest osa keskkonnas leiduvatest ainetest;

9. märgib, et joogiveevarude kvaliteet on endiselt ohus; peab seega kahetsusväärseks, et toimivuskontrollis ei keskenduta veepoliitika raamdirektiivi artikli 7 toimimisele ja rakendamisele. Selle artikli eesmärk on hoida ära joogivee võtmiseks kasutatavate veekogude kvaliteedi halvenemine ja vähendada joogivee tootmiseks vajalike veepuhastustoimingute ulatust. Joogivee-ettevõtjad peaksid käitlemiskulude vähendamiseks saama kasutada hea kvaliteediga veevarusid. Komitee kutsub komisjoni ja kaasseadusandjaid üles tagama ranged kvaliteedi- ja ohutusnõuded ning poliitiline sidusus seoses uuesti sõnastatud joogivee direktiiviga, sealhulgas selle sätetega vee kättesaadavuse kohta (3);

10. väljendab pettumust selle üle, et toimivuskontrollis ei ole põhjalikumalt analüüsitud Weseri (4) kohtuasja käsitleva Euroopa Kohtu otsuse mõju. Veepoliitika raamdirektiivi artikli 4 lõikes 1 sätestatud halvenemise ärahoidmise ja parandusklauslite ning artikli 4 lõigetes 4–7 sätestatud erandiklauslite kohaldamine tekitab õiguslikku ebakindlust nii käitajate kui ka ametiasutuste seas. Eelkõige on vaja täiendavalt analüüsida, kuidas see mõjutab meetmeid, mis kaitsevad keskkonda (nt reoveepuhastusjaamad) või aitavad kaasa kliimapõrdele ning energia ja ressursside haldamisele;

11. rõhutab, et kuna erandid kehtivad praegu enam kui poolele Euroopa veekogudest, on 2027. aastaks edukate tulemuste saavutamiseks seotud probleemid kergelt öeldes märkimisväärsed ja tõenäoliselt neid 2027. aastaks seotud tähtjaks ei saavutata. Komitee toonitab seega, et jõupingutusi, vahendeid ning veepoliitika raamdirektiivi rakendamist ja jõustamist tuleb oluliselt suurendada ja tõhustada; komitee rõhutab asjaolu, et veepoliitika raamdirektiivi kohast veekogude kaitset tuleb jätkata ka pärast 2027. aastat;

12. kutsub komisjoni üles täiendama hindamist nende liikmesriikide kogemustega, kes kohaldavad veepoliitika raamdirektiivi kooskõlas Weseri kohtuasjas tehtud otsuses sätestatud põhimõtetega. On murettekitav, et mitmes riigis ei rakendata direktiivi piisaval määral, kuid see ei ole põhjus jätta tähelepanuta õiguslikud probleemid, mis on tekkinud direktiivi nõuetekohasel rakendamisel;

C. Poliitikavaldkondade sidusus: veepoliitika raamdirektiiv ja teised ELi õigusaktid

13. nõuab vee suhtes vähem kapseldunud mõtlemist ning kõigi omavahel seotud ELi õigusaktide suuremat sidusust ja kooskõlastamist, eelkõige seoses kliimamuutuste, ringmajanduse ja uute saasteainetega. Kliimamuutustele vastupanuvõimeline veemajandus tuleks integreerida kõikidesse ELi poliitikavaldkondadesse ning sätestada veepoliitika raamdirektiivis selge ja kaugeleulatav eesmärk nii kliimamuutuste leevendamise kui ka nendega kohanemise kohta;

(3) Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv olmevee kvaliteedi kohta (uuesti sõnastatud) (COM/2017/ 753 final – 2017/0332(COD)).

(4) Euroopa Liidu Kohtu pressiteade <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2015-07/cp150074en.pdf>
Euroopa Liidu Kohtu otsuse terviktekst <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=165446&text=&dir=&doclang=ET&part=1&occ=first&mode=DOC&pageIndex=0&cid=1942863>

14. rõhutab veepoliitika raamdirektiivi ja üleujutuste direktiivi seotust teiste poliitikavaldkondadega, milles kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on oluline roll, näiteks põllumajandus, energiatootmine, ennekõike hüdroenergia (ja energiavarustus), vee termiline kasutamine kütte- ja jahutussüsteemides, veetransport, inimeste tervis, turism ning asulareovee puhastamise direktiivi ja nitraadidirektiivi rakendamine;

15. väljendab sellega seoses heameelt asulareovee puhastamise direktiivi kui Euroopa reoveeteenuse keskse samba samaaegse hindamise üle, milles saadi toimivuskontrolliga sarnaseid tulemusi: vaja on tõhusat ja tulemuslikku kehtivate õigusaktide rakendamist, mis tooks olulist ühiskondlikku ja keskkondlikku kasu. Komitee peab siiski kahetsusväärseks, et hindamisel ei analüüsitud asulareovee puhastamise direktiivi tõhusust seoses tööstusreovee juhtimisega kogumissüsteemidesse ja asulareoveepuhastitesse. Samuti peab komitee kahetsusväärseks, et puudub õiguslik analüüs selle kohta, kuidas sidususe puudumine veepoliitika raamdirektiivi artikli 4 ning asulareovee puhastamise direktiivi artiklite 10 ja 7 ning artikli 2 lõike 9 vahel mõjutab Euroopa kõige tõhusamaid reoveepuhasteid;

16. rõhutab lisaks, et liikmesriigid käsitlevad fosforit ja eutrofeerumist erinevalt, ning ergutab püüdlema asulareovee puhastamise direktiivi ja veepoliitika raamdirektiivi suurema sidususe poole;

17. peab oluliseks, et Euroopa Komisjon jõustaks rangemalt õiguslikke kohustusi veekesksele avalduva surve vallas, näiteks nitraadidirektiivist ja asulareovee puhastamise direktiivist tulenevaid kohustusi. Suurt tähelepanu tuleks pöörata kahjulikele mikrosaasteainetele, sealhulgas mikroplastile ja ravimitele, kuna reoveepuhastites kasutatavad praegused tehnoloogiad ei suuda mikrosaasteaineid täielikult kõrvaldada;

18. rõhutab, et intensiivne põllumajandus on üks peamisi pinna- ja põhjavett mõjutavaid survetegureid, sealhulgas veevõtmise ning reostuse, mida tekitavad pestitsiidid, väetised ja kariloomadele manustatavatest antibiootikumidest pärit ravimijäägid. Järgmises ühises põllumajanduspoliitikas tuleb täielikult arvesse võtta põllumajandustegevuse mõju veele ja soodustada üleminekut veesõbralikumatele tavadele. Lahendused võivad hõlmata ettepanekuid, mille eesmärk on laiendada toetuste saamiseks keskkonnanõuetele vastavuse tingimusi kõigile veepoliitika raamdirektiivi sätetele, edendades ökokavade kaudu ökoloogilisemat põllumajandust ning soodustades dialoogi ja parimate tavade vahetamist, milles osalevad aktiivselt vee-ettevõtjad, asjaomased vabühendused ja põllumajandustootjad;

19. tuletab meelde, et vesi on hästitoimiva biosfääri, biotootlikkuse ja vastuvõtuvõime peamine tegur ning et see mõjutab paljude eri majandussektorite, eelkõige põllumajandus-, energiatootmis- ja tööstusvaldkonna tegevust ning on sellest mõjutatud. Käimasolevad või tulevased arutelud praeguses õigusloometsükli suures osas on suurepärane võimalus tagada, et vesi ja veepoliitika raamdirektiivi üldeesmärgid lisatakse teisi sektoreid hõlmavasse poliitikasse. Komitee rõhutab, et Euroopa rohelises kokkuleppes on määratletud kaugeleulatuvad eesmärgid vähendada ressursside kasutamist, saastet ja mürgisust. Seepärast peaksid sellised strateegiad nagu uus ringmajanduse tegevuskava, nullsaaste tegevuskava, uus bioloogilise mitmekesisuse strateegia ja strateegia „Talust taldrikule“ selgelt hõlmama veepoliitika raamdirektiivi eesmärke täieliku poliitilise sidususe saavutamiseks;

20. rõhutab taaskasutusele suunatud vee põllumajanduslikuks niisutuseks kasutamise võimalust, et vähendada veepuudust, toetada kliimamuutustega kohanemist ja edendada ringmajandust. Peab sellega seoses tervitavaks nõukogu ja Euroopa Parlamendi määruse (vee taaskasutuse miinimumnõuete kohta) vastuvõtmist ning kordab oma seisukohta vee taaskasutuse kohta, nagu on väljendatud vastavas arvamuses ⁽²⁾;

21. kutsub komisjoni üles looma täielikult toimiva seiresüsteemi, et koguda korrapäraselt ajakohastatud mõõdetud andmeid pestitsiidijääkide kohta keskkonnas (eriti mullas ja vees), võttes aluseks eduka kogemuse maakasutuse raamuringu (LUCAS) mullaseire süsteemi vallas;

22. tunnustab komisjoni 13. jaanuari 2020. aasta otsust keelata neonikotinoidil põhineva pestitsiidi tiaklopridi, mis tekitab keskkonnaprobleeme, eelkõige seoses selle mõjuga põhjaveele, ning mida Euroopa Toiduohutusamet peab inimeste tervisele ohtlikuks; samuti nõuab ka glüfosaadi keelustamist ja sellist ühist põllumajanduspoliitikat, mis toetab pestitsiidide kasutamise lõpetamist;

⁽²⁾ Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus vee taaskasutuse miinimumnõuete kohta“ (ELT C 86, 7.3.2019, lk 353).

D. Järgmised sammud ELi veekogude hea seisundi saavutamiseks

23. rõhutab tungivalt, et veepoliitika raamdirektiivist on saanud oluline verstaapost veevarude parandamisel Euroopas ja võrdluspunkt teistele maailmajagudele. Arvestades aga viimase 20 aasta jooksul esile kerkinud probleeme (kliimamuutused, mikroplast, ravimid, kemikaalid, antibiootikumid jne) ja uusi lahendusi (uued tehnoloogiad ja meetodikad) ning pidades silmas kestliku arengu eesmärgi ja Euroopa rohelist kokkulepet, tuleb veepoliitika raamdirektiivi kiiresti ajakohastada;
24. nõuab sellega seoses üleminekut biosfääri evolutsioonilisele (suurendades inimeste teadlikkust sellest, et biosfäär on alati olnud pidevas muutumises) ja ökosüsteemipõhisemale (sealhulgas valgalade kestlikkus ja CO₂-heite vähendamine) käsitusele ning ökoloogiliste protsesside, sealhulgas vee-, süsiniku-, lämmastiku- ja fosforitsüklite paremat mõistmist;
25. juhib tähelepanu sellele, et uue käsituse kontekstis tuleks igat valgala pidada ainulaadseks nn Platoni superorganismiks, kus geomorfoloogia, kliima, ökosüsteemid (inimese muundatud ja looduslikud osad) ja inimtegevuse eri vormid mõjutavad veeringlust ja ökoloogilist seisundit. Seda ei tuleks käsitleda mitte ainult julgeoleku ja vahendite seisukohast, vaid eelkõige kui viisi, kuidas tagada kõigile jätkusuutlik tulevik, tervis ja hea elukvaliteet;
26. rõhutab soovi, et toimivuskontrolli järeldustest tulenevalt kiireneb valdkondadevaheliste, ühendavate paradigmat ja seotud innovaatiliste lahenduste väljaarendamine, et saavutada Euroopa roheline kokkuleppe raames saastevaba õhk, vesi ja pinnas. Komitee peab hädavajalikuks säilitada ja taastada jõgede, järvede, märgalade ja suudmealade bioloogiline mitmekesisus ning hoida ära ja vähendada üleujutustest põhjustatud kahjusid;
27. nõuab veepoliitika raamdirektiivi uue tervikliku mõõtme loomist, milles ühendatakse üleujutuste ja põua ennetamise ning valgalade kestlikkuse suurendamiseks võetavad meetmed (lähtudes ökohüdroloogilisest käsitusest, mis hõlmab viit elementi: vesi, bioloogiline mitmekesisus, kliimamuutustele vastupanuvõime, ühiskonnale pakutavad ökosüsteemi teenused ja muud mõjutegurid, ennekõike kultuuripärand ja haridus);
28. rõhutab vajadust töötada välja ja rakendada parimaid juhtimistavasid ja uuenduslikke tehnoloogiaid mikro-saasteainetest, sealhulgas pestitsiididest, antibiootikumidest, mikroplastist ja muudest ohtlikest ainetest tuleneva saaste vähendamiseks. Komitee toonitab, et saastega tuleb tegeleda selle tekkekohas tervikliku lähenemisviisi abil, mis tugineb kodanike teadlikule osalusele ja milles on oma koht kõigil osalejatel ning milles eelistatakse kõige õiglasemaid ja kulutõhusamaid lahendusi. Lahendusi tuleb kohandada kohalikele oludele, tegeledes rakendamata jätmise tagajärgedega, ja need peavad vastama selgelt kindlaksmääratud vajadustele ja pikaajalistele kaalutlustele, selle asemel et tugineda lihtsatele tehnoloogilistele lahendustele, nagu on rõhutatud Euroopa Komisjoni toimivuskontrollis;
29. nõuab rohkem teadusuuringuid ja innovatsiooni veeallikate mitmekesistamise valdkonnas, et tagada veega kindlustatus, eelkõige Euroopa linnades, mis meelitavad ligi üha rohkem kodanikke, ning piirkondades, mida mõjutavad üha enam pikad põua perioodid;
30. teeb ettepaneku rakendada kiiresti uuenduslikke vahendeid, et saavutada Euroopa valgalade hea ökoloogiline seisund, näiteks ökohüdroloogilised looduspõhised lahendused (vt UNESCO maailma veevarude arengu aruanne „Nature-Based Solutions for Water“). Komitee juhib tähelepanu sellele, et ökohüdroloogilised looduspõhised lahendused aitavad parandada kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise seisukohast hüdrotehnilise taristu tõhusust, eriti põllumajandus- ja linnamaastik, ning suurendada vee, bioloogilise mitmekesisuse, ühiskonnale pakutavate ökosüsteemi teenuste, kliimamuutustele vastupanuvõime, kultuuri ja hariduse potentsiaali muuta valgalad kestlikumaks mitmemõõtmelise käsituse abil⁽⁶⁾. Samuti edendab see terviklikku lähenemisviisi, soodustades valdkondadevahelist, kestlikkust käsitlevat teadust ja haridust;

⁽⁶⁾ „Ecohydrology as an integrative science from molecular to basin scale: historical evolution, advancements and implementation activities“.

Professor M. Zalewski, „Ecohydrology and Hydrologic Engineering: Regulation of Hydrology-Biota Interactions for Sustainability“.

31. juhib tähelepanu väikestele ja keskmise suurusega reoveepuhastusjaamadele, millel on pidevalt raskusi tõhususe perioodilise vähenemisega, ning soovib kasutada ökohüdroloogilisi looduspõhiseid lahendusi, nagu järjestikuse seitamise biofiltratsiooni süsteem saasteainete sisalduse järsu kasvu ärahoidmiseks, et saavutada magevee ökosüsteemide hea ökoloogiline seisund;

32. rõhutab, et hiljutise ülemaailmse veehindamisaruande kohaselt kasutatakse ainult 5 % veemajandusega seotud investeeringute puhul ökohüdroloogilisi looduspõhiseid lahendusi, kuigi nende osakaal peaks olema suurem. Hajureostus ja linnade sademevesi moodustavad peaaegu 50 % valgala kogureostusest (põllumajandus-, maastiku- ja linnaalade sademeveest ning transporditaristu aladest tulenev hajureostus ning hajureostuse tõttu tekkiv fosfori- ja lämmastiku-koormus, nt Läänemeres). Ökohüdroloogilised looduspõhised lahendused leevendavad neid kõige tõhusamalt. See tähendab, et ökohüdroloogilisi looduspõhiseid lahendusi tuleb kohaldada kümme korda sagedamini kui praegu, et leevendada saaste mõju, peamiselt nende ökohüdroloogiliste looduspõhiste lahenduste abil, mida viiakse ellu ökohüdroloogiliste põhimõtete raames;

33. rõhutab, et kliimamuutuste suureneva mõju tõttu tuleks üleujutuste direktiiv lõimida veepoliitika raamdirektiiviga, et suurendada põhjavee taastumist, jõeorgude vee hoidmise kaudu lammidel ja poldrite abil ning ümbritsevate järvede ja märgalade veetaseme taastamist. Komitee toonitab, et valgalade veehoidmisvõime suurendamine on väga oluline, kuna vesi suurendab bioloogilise tootlikkuse stimuleerimise kaudu süsiniku kogunemist ja toitainete ringlust, hoides seega ära toitainete lekkimise vette ja atmosfääri ning eutrofeerumise ja mürgiste vetikate õitsemise;

34. rõhutab, et ühine põllumajanduspoliitika, nitraadidirektiiv ja taimekaitsevahendite määrus tuleks ühtlustada veepoliitika raamdirektiiviga, et vähendada hajureostust (lämmastik ja fosfor), mis on viimasel ajal põhjustanud 20–50 % järvede, veehoidlate ja rannikualade toitainekoormusest. Piirkondades, kuhu on tööstuslik loomakasvatuse koondunud, tundub selle eesmärgi saavutamine keeruline, kui ühises põllumajanduspoliitikas ja liikmesriikide poliitikas ei võeta – kooskõlas rohelise kokkuleppe eesmärkidega ning bioloogilise mitmekesisuse ja „Talustaldrikule“ strateegiaga – kohustust seda liiki loomakasvatust märkimisväärselt vähendada. Kaasa aitaks ka see, kui rajada väga tõhusad maismaa ja vee ökotoonid ehk siirdealad, mis tekitaksid denitrifikatsiooni ja toimiksid geokeemiliste tõketena. Komitee rõhutab, et põllumajandusmaastiku mitmekesisemaks muutmine (maismaa-veekogu ökotoonid, puuread ja kaitsehekid) vähendab tugevatest tuultest põhjustatud veekadu mullast ning hoiab ära ka orgaanilise aine ja süsiniku kao. Seega tuleks biomajanduse strateegiasse lisada nii need meetodid kui ka muud maastiku veehoidmisvõime suurendamise meetmed. See võib märkimisväärselt suurendada süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist, mis on üks rohelise kokkuleppe prioriteete;

35. rõhutab, et kuna sademevesi linnapiirkondades võib tekitada 10–20 % valgalade toitainereostusest, saab seda mõju – iseäranis uutes elamurajoonides – tõhusalt leevendada odavamate täiustatud ökohüdroloogiliste looduspõhiste lahendustega, näiteks järjestikuse seitamise ja biofiltrimise süsteemidega ja hübriidsüsteemidega, mis ühendavad traditsioonilise hüdrotehnilise taristu ökohüdroloogiliste looduspõhiste lahendustega. See tuleks kooskõlastada meetmetega, mis kohandavad ehitatud keskkonda muutuva kliimaga. Võimaluse korral tuleks lahendusi kohaldada ka olemasolevate elamurajoonide suhtes;

36. tuletab meelde, et oma arvamuses ühise põllumajanduspoliitika reformi kohta teeb komitee ettepaneku lisada järgmisse ühisesse põllumajanduspoliitikasse (2027. aastaks) viis mõõdetavat keskkonnaeesmärki, sealhulgas garantii, et 100 % pinna- ja põhjaveest vastab eranditult nitraadidirektiivi nõuetele;

37. juhib tähelepanu sellele, et asjaomastes veemajanduskavades sisalduvate meetmete rakendamise ajakava on liiga lühike, kuna keskkonnameetmed võivad võtta palju kauem aega kui kuus aastat. Sellest tulenevalt soovib komitee pikendada programmitööperioode vähemalt kahe täiendava perioodi võrra aastani 2039 ning innustab kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi arendama uuenduslikke pikaajalisi projekte (?);

38. on seisukohal, et mõnede liikmesriikide veemajanduskavades ja riiklikes kavades puuduvad sageli lahendused väikese üleujutusohuga asulatele, seega ei ole võimalik teha mis tahes ehitustöid, sealhulgas renoveerimistöid üleujutuste vastu kindlustamiseks. Sellega seoses peaksid komisjon ja tema ametid rohkem toetama liikmesriikide ametiasutusi teostatavate lahenduste leidmisel;

(?) Üks näide on 1950. aastatel Reini jõest järk-järgult kadunud lõhe taasasustamine. Reini komisjon alustas praktiliste meetmete rakendamist 1991. aastal, kuid edukad tulemused ilmsesid alles 20 aastat hiljem;

39. rõhutab vajadust suurema sidususe järele veepoliitika raamdirektiivi, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ⁽⁸⁾ (millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks kooskõlas ELi keskkonnanormidega) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006⁽⁹⁾ (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)) vahel, et tõhustada järelevalvet ja teha seejärel kindlaks parimad meetmed. Ohtlikud kemikaalid tuleb peatada nende tekkekohas ja tootjate vastutust turule viidavate keemiliste ainete eest tuleb suurendada;

40. nõuab, et uuritaks veekogude kasutamist rohelise kokkuleppe rakendamisel, eelkõige vetikakasvanduste potentsiaali looduslike süsinikdioksiidi kogujatena ning CO₂-neutraalsete energiaallikate ja loomatoiduna;

41. on seisukohal, et läbivaadatud veepoliitika raamdirektiivi lahutamatu osa peaks olema kestliku arengu tegevuskava 2030 ja ÜRO 17 kestliku arengu eesmärgi rakendamine;

42. kutsub komisjoni üles paremini siduma veepoliitika raamdirektiivi kohalike ja piirkondlike territoriaalsete iseärasustega. Arvestades et kohalikud ja piirkondlikud künklikud ja mägised territooriumid on võrdlemisi haavatavad kliimamuutuste ja sealsete pidevalt muutlike olude tõttu – eriti Apenniini mäestiku jõgede puhul –, ei täida sellist liiki veekogude jaoks kindlakstehtud parameetrid (ja arvatavasti järelevalvemetodid) piisavalt seatud eesmärgi. Selle tulemuseks on liigitus, milles alahinnatakse nende kvaliteeti isegi inimtegevuse surve puudumise korral, ja seda asjaolu süvendavad veelgi kliimamuutused;

43. kutsub komisjoni üles aitama suurendada rakendamise potentsiaali linnades ja piirkondades kogu ELis, laiendades olemasolevaid parimate tavade ja oskusteabe jagamise platvorme ning pakkudes rahastamisvahendeid, et toetada uuenduslike meetodite ja süsteemsete lahenduste ülekandmist piirkondade vahel;

44. on veendunud, et veekogude kultuurilist, ajaloolist ja sotsiaalset mõõdet arvesse võttes tuleks ulatusliku kohaldamisalaga veepoliitika raamdirektiivi kasutada valdkondadevahelise koostöö ja läbipaistvuse edendamiseks ning kodanike kui huvitatud isikute mõjuvõimu suurendamiseks, et nad saaksid otsustusprotsessis avaldada oma arvamust, sealhulgas kõiki keskkonnateenuseid hõlmavate majanduslike aspektide kohta, mitte ainult veevarustuse ja -käitlusega seotud aspektide kohta;

45. nõuab seega kooskõlas hea valitsemistavaga, et töötataks välja meetodika korrapäraseks dialoogiks kõigi asjaomaste sidusrühmade, otsustajate, ühiskonna organisatsioonide ja teadlaste (harrastusteadus) vahel, et suurendada nende osalemist uuenduslike lahenduste väljatöötamises ja rakendamises;

46. innustab riikide, piirkondlike ja kohalike ametiasutusi, kelle valduses on riigi omandis olevad veevarustussüsteemid, osalema algatuses „Water Erasmus“, mis võimaldab tehnilistel töötajatel külastada teiste liikmesriikide partnerasutusi ja õppida nende veemajandustavadest. Selliseid vahetusi ja muid algatusi, nagu tehnilised seminarid, tuleks rohkem korraldada, sest need annavad võimaluse suurendada teadlikkust ja suutlikkust, edendada dialoogi ja õppida lahendustest;

47. kutsub komisjoni üles võtma kasutusele kõik vahendid, et vältida igasugust veevarude raiskamist ja tagada veevoolu reguleerivate rajatiste nõuetekohane hooldamine;

48. kutsub komisjoni üles tuletama kõigile riigi- ja kohalikele asutustele meelde, et vesi on oluline avalik hüve, ning rakendama selles mõttes paremini veehinna kujundamise poliitikat kooskõlas veepoliitika raamdirektiivi artiklis 9 sätestatud kulude katmise põhimõttega ning osutama kodumajapidamistele, põllumajandusele ja tööstusele kui veekasutajatele, ning soovutama kasutada veevarude kokkuhoidmiseks tariifimeetmeid, nagu suvetariifid või mitmetariifne tarbimine. Lisaks tuleks täielikult kohaldada põhimõtet, et saastaja maksab, kasutades selleks jätkusuutlikke rahastamisvahendeid, nagu laiendatud tootjavastutus;

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/128/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks (ELT L 309, 24.11.2009, lk 71).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396 30.12.2006, lk 1).

49. rõhutab, et üleilmsete veevarude kahanemine tekitab ülemaailmses mastaabis lünki, mis võivad põhjustada piirkondlikke ja ülemaailmseid konflikte. Selle vältimiseks on väga oluline jagada uusi paradigmasid, uusi meetodikaid ja uusi süsteemseid lahendusi kogu maailmas, eelkõige piirkondades, kus veevarud on piiratud, näiteks Aafrikas ja Lähis-Idas. Komitee teeb komisjonile ettepaneku uurida koostöövõimalusi UNESCO valitsustevahelise hüdroloogiaprogrammiga, et tugevdada Euroopa eestvedajarolli vee jätkusuutlikkuse saavutamisel kogu maailmas;

50. nõuab veeallikate kaitse jõustamist ka ELi kandidaatriikides ja ühinevates riikides.

Brüssel, 2. juuli 2020

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Apostolos TZITZIKOSTAS
